

Suntažnieks

SUNTAŽU PAGASTA LAIKRAKSTS

Nr. 4 (205)

Piektdiena, 2011. gada 29. aprīlis

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Apstiprinātie Suntažu projekti.
- Pasākumi kultūras namā.

- Pirmsskolas grupiņu bērni pavasara gaidās.

- Vidusskolas 1. - 4. klašu kora panākumi.

- Montesori radošās darbnīcas kultūras namā.

- Sveicam Valerjanu Maskalānu 90. dzīves svinēšanas svētkos!

*Pakāpsimies jauno dienu kalnā,
Lai ar rīta gaismu satiktos!
/A. Ķirškalne/*

SUNTAŽU INTERNĀTSKOLAS - REHABILITĀCIJAS CENTRA 50 GADU JUBILEJAS SALIDOJUMS

Š.G. 28. MAIJĀ
SUNTAŽU KULTŪRAS NAMĀ PL. 15⁰⁰

MĪĻI GAIDĪTI VISI ABSOLVENTI, BIJUŠIE SKOLOTĀJI UN DARBINIEKI.

SUNTAŽOS TIKS ĪSTENOTI APSTIPRINĀTIE PROJEKTI

Šā gada janvārī Ogres novada pašvaldība sadarbībā ar Nīderlandes fondu "Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij" (KNHM) izsludināja projektu konkursu "Iedzīvotāji veido savu vidi (Ķeipenē, Lauberē, Madlienā, Meņģelē un Suntažos)". Konkurss deva iespēju iedzīvotāju grupām pieteikt projektus, kas saistīti ar dzīves kvalitātes uzlabošanu, sniedz labumu pēc iespējas lielākai daļai sabiedrības un ko viņi paši spēj īstenot, pretendējot uz KNHM fonda un Ogres novada pašvaldības finansējumu līdz EUR 1000 apmērā.

Pavisam konkursa ietvaros tika iesniegti 17 projektu pieteikumi – pa 5 no Ķeipenes un Madlienas, 3 no Meņģeles un pa 2 no Lauberis un Suntažiem. Ņemot vērā konkursā pieejamo finansējumu, apstiprināti 10 projekti dažādās ar dzīves kvalitātes uzlabošanu saistītās sfērās (dažādu teritoriju labiekārtošana, daudzdzīvokļu ēku kāpņu telpu un fasāžu sakārtošana, sporta laukumu izveide vai atjaunošana, bērnu drošības paaugstināšana un attīstošas vides veidošana bērnu rotaļām, interešu grupu nodarbību norises nodrošināšana,

u.c.), piešķirot to realizācijai naudas līdzekļus Ls 6932.36 apmērā.

Apstiprinātie Suntažu projekti:

- **"Klusuma taka" ("Dabas draugi", Ls 702.00).** Projekta ietvaros plānots izveidot bruģētu taku uz kapliču.

- **"Mīlestības dārzs" ("Mēs varam", Ls 702.80).** Projekta ietvaros plānots veikt katoļu baznīcas āra teritorijas labiekārtošanu.

Apstiprināto projektu īstenošanu plānots uzsākt maija vidū.

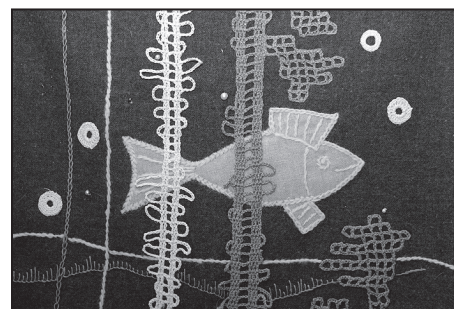
2. aprīlī kultūras namā notika jauniešu deju kolektīvu sadancis "Kā pa jokam, it kā īši..."

10. aprīlī kultūras namā notika amatieru teātra "Sauja" pirmizrāde "Teiksmas par dzintara gliemežvāku".
/Režisore Skaidrīte Logina/

No 18. - 28. aprīlim kultūras namā pārsteidzoši daudzveidīga un bagātīga Suntažu sanatorijas internātpamatskolas skolotāju un skolēnu radošo darbu izstāde.

ĶERAM PAVASARI!

Kurš pirmais? Kurš ātrāk?

8. aprīlī mūsu pirmsskolas bērnu un vecāku komanda pirmo reizi piedalījās Ogres novada pirmsskolas izglītības iestāžu sporta dienā „Ķeram pavasari”. Divi vecāki un desmit bērni veica 9 stafetes ar veiklības un ātruma elementiem. Bērni parādīja, ka ir gana veikli, izveicīgi un stipri un attaisnoja mūsu sagatavoto sveicienu pārējām komandām:

„Gaidīja, gaidīja, beidzot klāt arī.

Kas atveda viņu, to pavasari?

Nevar sacīt- vien lielie un stiprie,

Arī maziņie, sīkie un ģiprie.”

Paldies levai Sūnai, Kristīnei Valnerei un tiesnesim Uldim Eidukam. Mēs lepojamies ar mūsu bērniem un vecākiem, kas viņus atbalsta. Ģiprie augs stipri!

Bet varbūt pavasari var noķert, dzenoties pakaļ Lieldienu zaķim?

21. aprīlī skola plaši vēra durvis, lai sagaidītu un iepriecinātu nākamās pirmsskolēnus un viņu vecākus. Bērni vairākas nedēļas cītīgi darbojās, lai padarītu košākas vecās pils telpas, lai tajās ielaistu noķerto pavasari. Gaitenā saplauka bērzu zari, kuros salidoja daudzkrāsaini tauriņi un putni, punktotas māriņas, noslēpās koši gaiļi. Vecās pils zālē pat saplauka pirmās pieneiņas.

Bērnu sagatavotie dzejoļi, skanīgās dziesmas un jautrās dejas parādīja šī pavasara strauji mainīgo dabu. Vēl tikko bija saulīte ar zobiem un sniega kalni, bet nu jau atmodušās māriņas, uz katra zara putniem skaļš ķīviņš, bet piesaulē plaukst pirmās

pieneiņas. Bērni dejā parādīja, kā rosās Lieldienu zaķi un kā vistas nespēj vien tiem piedēt olu grozus.

Mazākie bērni varēja izkustēties zaķu rotaļās un kopā ar skolotāju Kristīni radošajā darbnīcā izgatavot savu zaķiskaistu zīmuli trauciņū.

Savukārt vecāki pa to laiku uzzināja, kā notiek pirmsskolas apmācība mūsu skolā, kas bērniem nepieciešams, un uzklausa skolotājas Edītes padomus, kā vecākiem un bērniem mazināt pirmās skolas dienas stresu un sagatavot bērnu veiksmīgām skolas gaitām. Bērni patiešām mūsu skolā tiek gaidīti. Turpinām ķert pavasari, bet padomājam arī par rudenī. Ja radušies vēl kādi jautājumi, audzinātājas gaidīs jūs skolā.

*Audzinātājas Kristīne un Edīte
Vecāku foto*

DZIEDĀTPRIEKŠ VAINAGOJAS AR PANĀKUMIEM

21.maijā Tukumā notiks II Latvijas 2. - 4. klašu bērnu kora salidojums „Tauriņu balsis.”

Nu jau droši varam teikt – Suntažu vidusskolas sākumskolas koris būs šo svētku dalībnieku pulkā.

Lai nokļūtu svētkos, bērniem bija jāapgūst obligātais repertuārs, kurš sastāv no 11 dziesmām. Bija jāpiedalās dziedāšanas konkursā, kuram ir divas kārtas, jo tikai paši labākie sākumskolu kori kļūst par II Latvijas bērnu kora salidojuma „Tauriņu balsis” dalībniekiem.

Suntažu vidusskolas 1. – 4. klašu koris konkursa I kārtā, kas notika Ogrē, ieguva I pakāpes diplomu ar tiesībām startēt konkursa II kārtā, kas notika 20. aprīlī Cēsīs.

Konkursa II kārtā piedalījās vēsturiskā Vidzemes novada 29 labākie sākumskolas kori. Suntažu vidusskolas koris ieguva I pakāpi, uzrādot 3. labāko sniegumu B grupas kora konkurencē.

**Paldies diriģentei Initai Andževai
un visiem kora dziedātājiem!**

7. maijā no pl. 12⁰⁰ līdz pl. 15⁰⁰ Suntažu vidusskolas pils zālē notiks labdarības akcija „Ziedo grāmatu!”.

Aicinām ziedot bērnu grāmatas un rotaļlietas skolas 5 un 6 gadīgo grupiņu bērniem.

Suntažu vidusskolas skolēni: Egita Ošiņa, leva Puriņa, Lāsma Puriņa, Laine Briģe, Dāvis Kiseļevs.

SVEICAM VALERJANU MASKALĀNU 90. DZĪVES SVINĒŠANAS SVĒTKOS!

Laikmets, kurā Dievs man atvēlēja dzīvot, darboties un vērot pasaules notikumus, bija tik ļoti dažāds. Daudzsološs un patīkams pagājušā gadsimta divdesmitajos un trīsdesmitajos gados, neziņas pilns un bīstams četrdesmito gadu okupācijās un karos. Savukārt neticami aizraujošs 90.gadu sākumā. Tas zināmā mērā visādi norūdīja, iemācīja prast izdzīvot. Uz visām šīm iemaņām bērniībā netiku sagatavots, jo tā aizritēja Dzimtenes Latvijas skaistajiem ezeriem bagātajā novadā Latgalē Daugavpils apriņķa Kalupes pagastā.

Ģimenē biju vienīgais bērns, māmiņas un tēva paspārnē bērniība ritēja samērā bezbēdīgi. Vide, apkārtējā daba un sadzīve deva savu artavu dvēseles un jūtu pasaules bagātināšanā, jo dzimtās mājas atradās uz Kalupes ezera salas, kura nesa skaisto un piemēroto nosaukumu – Salenieki.

Sadzīvē un saskarē liela nozīme un ietekme bija ezeram – zivju bagātnība, peldēšanās, klusie novakarī laivā un slidošana ziemā, skolas gados 4 km uz slidām līdz skolai. Skolas gaitas sākās Kalupes sešklasīgā pamatskolā, mācības padevās labi, pirmajā klasē mācījos tikai pusgadu un tiku pārcelts 2.klasē. Palaidnībās biju mērens.

1935.gadā 13 gadu vecumā kļuva bārenis – aizsaulē aizgāja māmuļa. 1936.gadā biju jau 6.klasē, tāpēc kopā ar tēvu domājām par tālāko izglītošanos.

Pēdējā skolas gada ziemā dzīvoju internātā, kur parastajā nozīmē koptgalds nebija, pusdienas vajadzēja gatavot pašam. Zēnu istabā uz plīts vienlaikus varēja uzlikt sešus katliņus,

pārējie – otrā un trešā maiņā, tāpēc bija jāsargās no pēcstundām, citādi draudēja palikšana bez pusdienām.

Mans tēvs bija aktīvs pagasta sabiedriskās dzīves dalībnieks. 1917. gadā Rēzeknē notika Latgales intelligences kongress, kur lēma par Latgales atbrīvošanos no Vitebskas guberņas un pievienošanos pārējai Latvijai. Šajā kongresā kā latviešu strēlnieku delegāts bija arī tēvs. Tur viņš darbojās kopā ar tanī laikā vienīgo Latgales sievieti ar akadēmisko izglītību – Valēriju Seili. Izmantodams šo pazīšanos, kādā no pagasta aizsargu organizācijas saietiem viņš uzaicināja Daugavpils skolotāju institūta direktori Valēriju Seili, lai viņa runātu par izglītības nozīmi Latgalē un vispār cilvēka dzīvē. Arī es tiku aizvests uz šo saietu, un tas izšķīra manas tālākās dzīves gaitas pēc 6.klases beigšanas.

V.Seiles vārdi bija: "Onton, tu naesi tik bogots, lai savu daļu laistu augstās skolās, tādēļ syuti pī manis uz institūtu".

Un tā 1936.gada rudenī, izturot iestājeksāmenu konkursu, kļuva par Daugavpils Skolotāju institūta audzēkni.

Mācības institūtā prasīja daudz darba, jo bija jāapgūst visi mācību priekšmeti, to metodikas un sevišķi pastiprināti mūzika un kāda mūzikas instrumenta spēle. Es mācījos klavieru spēli. Katru vakaru viena stunda obligāti bija jābūt institūtā pie klavierēm.

Sestdienās audzēkņi gājām institūta pirtī, bet pēc tam zālē notika klavieru, vijoles un pūtēju orķestra koncerti, pēc tam dejas. Koncertos uzstājās tie audzēkņi, kuri nedēļas laikā

mūzikas stundās bija saņēmuši atzīmi 5.

Ļoti aktīvi darbojās mazpulku organizācija, svētdienās rīkojām izbraukumus pie dabas uz Meduma ezera salu, kura bija nodota institūta mazpulku organizācijai.

Otrajā kursā sāku spēlēt institūta pūtēju orķestrī, braucām spēlēt uz apkārtējām skolām u.c. sarīkojumiem. Kad noorganizējās simfoniskais orķestris, daži tikām uzaicināti uz šo orķestrī.

1940.gadā Daugavpils pedagoģisko institūtu likvidēja, tāpēc pārgāju uz Rēzeknes skolotāju institūtu. Vēl pēdējās atvadas no Daugavpils, no bijušajiem pasniedzējiem un institūta telpām.

Mācības un dzīve Rēzeknē ienesa savas korekcijas. Pirmajā oktobra gadadienas atceres sarīkojumā pretpadomju saukļi, plakāti, Latgales Māras pieminēja nojaukšana atstāja dziļu satraukumu un neizpratni jaunajās sirdīs, bet "pēcsvētku" mācību sākums, kad auditorijās bija tukšas solu vietas – tas radīja bailes un sāpes.

Karš. Jauna okupācija, institūta telpās ievācās karaspēks, un mācības notika dažādās vietās. Pienāca 1942.gada pavasaris, kad bija jāsaka ardievas mācībām un jāuzsāk skolotāja darbs. Tiku nozīmēts darbā Rēzeknes 1.vidusskolā par fizikultūras un audzināmajā klasē arī pārējo mācību priekšmetu skolotāju.

Kara frontē sāka mainīties stāvoklis, vācu karaspēks uzāka atkāpšanos no Krievijas, tāpēc pastiprinājās jauniešu iesaukšana latviešu leģionā. Biju spiests atstāt skolotāja darbu un iestāties citur, no kura armijā neiesauca. Tā izdevās paglābties no armijas un frontes.

Tikt pāri visam man palīdzēja 1940. gada iepazīšanās ar Rēzeknes ģimnāzijas audzēkni Klementīni Stoleri – Latgales meiteni ar divām garām bizēm. Pirms kāda eksāmenu sesijas sākuma biju aizsūtījis viņai novēlējumu – veiksmi eksāmenos – ar tautas dziesmas vārdiem:

"To meitiņu daudzinaju,
Kas man pina vainadziņu.
To meitiņu mājās vedu
Pašā Jāņu vakarā."

Un tā 1943.gada Jāņu vakarā Kalupes baznīcā radu un draugu klātbūtnē devām solījumu un saņēmām Dieva svētību visai dzīvei. To esam saglabājuši līdz zelta kāzām un šodienai.

Sarkanā fronte jau bija sasniegusi Dzimtenes austrumus, tāpēc 1944. gadā, atvadoties no piederīgajiem, tēva mājām un no paša stādītā bērza

māju pagalmā, devāties bēgu gaitās. Pēc dažām dienām nonācām Kurzemē sievas māsas ģimenē. Tur pagāja neziņas un satraukuma pilns gads Kurzemes katlā, kur tiešā nozīmē viss vārījās kā katlā.

Pēc kapitulācijas – 1945.gada vasarā – zirga pajūgā divu nedēļu laikā atgriezāmies Rēzeknē. Dzīvi vajadzēja sākt no jauna – jāmeklē darbs, jo tēvs jau bija Sibīrijā un dzimtās mājas nopostītas. Ar zināmām grūtībām – “bēglis” – rudenī sameklēju darbu Prezmas 7 – gadīgā skolā par direktoru. Pēc tam Mežvidu 2. 7 – gadīgā skolā un no 1949.gada par direktoru Dricānu vidusskolā.

Šinī laikā Izglītības Ministrija anulēja visus nepadomju izdotos izglītības dokumentus. Biju palicis vidusskolas direktors ar pamatskolas izglītību, tāpēc iestājos Rīgas Pedagoģiskā institūta neklātienē.

Sekmīgāku mācību dēļ atteicos no darba Dricānos un pārgāju uz dzīvi Ogres rajonā – Krapes 8 – gadīgā skolā par direktoru.

Šinī laikā Latgalē palika mūsu ģimenes pirmdzimtā meitiņa Ināra, viņu apbedījām 3 gadu vecumā tieši dzimšanas dienā. Bija piedzimis dēls Aivars, kurš 5 gadu vecumā uzsāka mācības Krapes 8 – gadīgā skolā. Sieva jau bija beigusi Rēzeknes pedagoģisko skolu, Rīgas skolotāju institūtu un mācījās Rīgas Pedagoģiskajā institūtā.

Pēc sešu gadu darba Krapē man “palūdzta” uzrakstīt atlūgumu no direktora amata, jo nebiju partijā. Nozīmēja darbā Madlienas 7 - gadīgā skolā par direktora vietnieku.

1961.gadā Suntažos atvēra jaunu internātskolu un man piedāvāja direktora vietnieka amatu, protams, to pieņēmu.

Nākamā darba vieta bija

Suntažu vidusskolā par ražošanas apmācības pārzini, tad par direktora vietnieku mācību darbā, pēc pensijas vecuma sasniegšanas par skolotāju līdz 1993.gadam, un tā 72 gadu vecumā ar 43 gadu stāžu pedagoģiskajā darbā aizgāju pensijā. Šinī laikā dēls Aivars bija ar zelta medaļu beidzis vidusskolu un ar izcilību Medicīnas Akadēmiju, strādāja par bērnu ārstu Rīgā. Bērniībā iegūtā slimība pieveica viņa spēkus, un 1976.gadā aizgāja māsiņas Aizsaules ceļos. Tagad esam divi vientuļi pensionāri.

Gribas atzīmēt, ka visās darba vietās sastapos ar apzinīgiem, izpalīdzīgiem un saprotošiem skolotājiem, zinātkāriem skolēniem, kuri tagad ir ievērojami sabiedriski, kultūras un valsts darbinieki. Tas palīdzējis darbā rast gandarījumu un panākumus, tā laika apbalvojumus, piem. Teicamnieks izglītības darbā u.c.

Patīkamu dzīves nogali sagādā Suntaži, tas ir glezns Dzimtenes Latvijas novads Mazās Juglas un Abzes satecēs, kur baltie lielceļi starp Daugavu un Gauju vijas, netālo Vidzemes pakalni un Latgales ezeru dvesma jūtama. Un kur tad atsaucīgie, labie ļaudis kolektīvos, laukos un bijušie audzēkņi.

Lai gan jau pagājuši daudzi pensijas gadi, bet saites ar bijušajām darba vietām ir ciešas, sevišķi ar Suntažu vidusskolu, ar tās kolektīvu un ilggadējo direktoru Anatoliju Cauni.

Valerjans Maskalāns.

*Suntažos, 2002.gada februārī
/no Suntažu muzeja arhīva materiāliem/*

**Daudz baltu dieniņu,
Laimiņa, dodī!**

CIMDU JETIŅAS DARBU IZSTĀDE

Savulaik māte iedevusi ratiņos sēdošajai meitai adāmadatas un teikusi: „Ko sēdi bez darba? Še adatas un adī. Bērniem plikas kājas.”

Pirmos dūraiņus Jete uzadīja 13 gadu vecumā.

„Var pabeigt visādas skolas, bet ir kāda skola, kas nekad nav pabeigta, tā ir dzīves skola, tajā jāmācās visu mūžu. Mazāk lūdzot, vairāk ticot savam spēkam.”

Jetei Uzānei dzīvē bija divi spēka avoti – mācīšanās un daba. Cimdu adīšana viņai bija vienīgais veids, kā apliecināt sevi, nevis eksistēt: cimdī bija viņas domu pasaule. Jete ir noadījusi ap trīs tūkstošiem cimdu pāru. Un tie ir īpaši – viņa tos darinājusi kā mazus gobelēnus, ieadot etnogrāfiskos rakstus, latviešu tautasdziesmas, Iman-ta Ziedoņa pasakas, Vilhelma Purviša, Ritās Valneres, Džemmas Skulmes, Laimdota Mūrnieka, Nikolaja Rēriha

gleznas, pazīstamas un tautā iemīlētās dziesmas, dzeju, portretus un notikumu mums apkārt.

„Ja tu esi cilvēks, tad taču tev ir galva. Un, ja ir galva, tad var kaut ko izdomāt. Ja nevari strādāt ar galvu, tad paliek taču rokas...”

Ar Jetes Uzānes brāļa meitas, Ojāra Vācieša vedeklas Ivetas Vācietes gādību arī Suntažu kultūras namā no 5. aprīļa līdz 15. aprīlim bija iespēja skatīt gan Jetiņas adītos cimdus, gan tikšanās reizē noskatīties filmu un iesaistīties sarunā par Tautas daiļamata meistari Jetei Uzāni, izcilu personību ar neapskaužami skaudru likteni, bet neizmēramu optimismu un dzīves mīlestību. Dzīvodama ar kustību un telpas ierobežojumu, viņa mums mācīja mīlestību un dzīves spēku; „Nečīkstēt, neapskaust otru, domāt baltas domas...”

PRIEKŠ KOPĀ MĀCĪTIES!

2011.gadā biedrība „Montessori ABC” ar Latvijas un Šveices sadarbības programmas grantu shēmas „NVO fonds” finansiālu atbalstu uzsāka apakšprojekta „Prieks kopā mācīties!” realizēšanu.

Apakšprojekta ietvaros bērniem vecumā no 4 līdz 12 gadiem būs iespēja apmeklēt piecas Montessori radošās darbnīcas. **Pirmā darbnīca „Mūsu planēta zeme” iecerēta jau 7.maijā 11⁰⁰ Suntažu kultūras namā.** Kopā ielūkosimies kosmosa telpā, tā skaņās un uzzināsim, bez kurām četrām dabas stihijām dzīvība uz zemes nebūtu iespējama. Atradīsim atbildi uz jautājumu - kas ir mūsu planētas plaušas, un mēģināsim paši izgatavot papīru. Mazākie bērni uz balona varēs izveidot paši savu zemeslodes modeli, bet vecākie bērni varēs pārbaudīt savas zināšanas ģeogrāfijā.

Turpmākajos vasaras mēnešos ir iecerētas darbnīcas: „Tīrība un kārtība”; „Cilvēka piecas maņas”; „Matemātika un ģeometrija mums apkārt” un „Mākslai pa pēdām”.

Visu piecu darbnīcu laikā bērniem ir paredzētas dažādas interesantas aktivitātes. Piemēram, otrās darbnīcas laikā, kas veltīta dažādām aktivitātēm par tīrības un kārtības tēmu, cīnīsimies ar mikrobiem un pēfīsim zobu birstes rašanās vēsturi. Bērni uzzinās, cik svarīgi ir pareizi tīrīt zobus un pareizi mazgāt rokas. Kopīgi pārdomāsim atkritumu šķirošanas lomu apkārtējās vides saudzēšanā.

Darbnīcas „Cilvēka piecas maņas” laikā pēfīsim, kā darbojas mūsu maņas - garša, redze, oža, tauste un

dzirde - un cik liela nozīme tām ir mūsu ikdienā vai izvēloties profesiju nākotnē. Šīs darbnīcas laikā bērniem būs iespēja izmēģināt dažādus Montessori didaktiskos materiālus, piemēram, smaržu pudelītes, atsperu cilindrus, taustes dēlīšus un trokšņu cilindrus.

Vai tiešām matemātika un ģeometrija mums ir visapkārt? Jā, jā! Tā ir mums visapkārt. Mēs katru dienu ejam noteiktu ceļa posmu vai skaitām veikalā naudu, vārot putru, izmantojam noteiktu izejvielu daudzumu un dzīvojam ēkās, kas celtas, ievērojot matemātiskus aprēķinus. Šīs darbnīcas laikā kopā ar bērniem pēfīsim, kā radies romiešu tilts un kādas vēsturiskas celtnes atrodas Suntažos. Aptaustīsim un iemācīsimies, kāds izskatās cilindrs, trīsstūru prizma, ovoīds, elipsoīds un citas ģeometriskās figūras.

Mākslas darbnīcas laikā cenšīsimies izsekot klasicisma, renesanses, kubisma un impresionisma mākslas stila virzieniem. Mazākajiem bērniem būs iespēja darboties ar krāsu tāfelītēm, savukārt vecākie bērni varēs izmēģināt krāsu tonalitāšu salikšanas uzdevumus un iejusties mākslas darbu viltojumu atklāšanas detektīvu lomā.

Kas tad īsti ir Montessori?

Montessori pedagoģijas radītāja ir Marija Montessori - itāļu ārste un pedagoģe, kas dzimusi 1870.gadā. Viņa bija savam laikam izcili progresīva un izglītota sieviete, pirmā sieviete ar doktora grādu Itālijā.

Montessori pedagoģija balstās uz pamatprincipiem, ka ikkatrs bērns ir jāuztver kā personība un pilnvērtīgs cilvēks. Pieaugušajiem

ir jāpalīdz bērnam attīstīties atbilstoši viņa vajadzībām.

M. Montessori novēroja, ka bērna attīstība notiek nevis vienmērīgā plūdumā, bet zināmā mērā lēcienveidīgi. Proti, bērnam konkrētā laikā (sensitīvā periodā) parādās pastiprināts jūtīgums uz konkrētām lietām un darbībām, kas pēc īsāka vai garāka laika dziest. Pirmsskolas vecumā to izteikti var novērot, piemēram, bērns sāk pastiprināti interesēties par skaitļiem un skaitīšanu, citā periodā – par burtiem, to lasīšanu un rakstīšanu. Sensitīvā perioda laikā bērns apgūst noteiktas lietas daudz ātrāk un vieglāk. Tādēļ vecākiem ir īpašs uzdevums vērot un sajūst sava bērna vēlmi pēc zināšanu apguves un pozitīvi uz to reaģēt, sniedzot savam bērnam nepieciešamās zināšanas.

M. Montessori ir izstrādājusi daudzus izcilus didaktiskos materiālus, kuri palīdz bērnam apgūt praktiskās dzīves iemaņas; vingrināt sajūtas un maņas; attīstīt valodas, rakstības un lasīšanas prasmi; gūt matemātiskos priekšstatus un iegūt pirmās zināšanas bioloģijā, ģeogrāfijā, astronomijā un citās dabas zinātnēs. Dažus no šiem materiāliem bērniem būs iespēja izmēģināt Montessori radošajās darbnīcās.

Pateicamies Suntažu pagasta pārvaldei par sadarbību un atsaucību! Lai mums kopā izdodas bērniem padarīt vasaru vēl interesantāku, radošāku un jauniem atklājumiem bagātāku!

Agnese Zviedre

COMENIUS PROJEKTA "TOLERANCE VIENOTĀ EIROPĀ" NOSLĒGUMA SEMINĀRS POLIJĀ

Noslēdzies otrais Suntažu vidusskolas dalības projekts starptautiskās programmas Comenius ietvaros.

No 1. aprīļa līdz 5. aprīlim mūsu skolas delegācija - Kristīne Farina (9. klase), Sabīne Damane, Sigita Balode, Jānis Jēkabsons (10. klase) un skolotāji - Inīta Tolpežņikova, Ilona Kārklīņa, Skaidrīte Andževa, Ilze Ludāne - braucām uz Kružlovas ģimnāziju Polijā. Dažiem dalībniekiem šis bija pirmais brauciens, citi jau bija piedalījušies iepriekšējā Comenius projektā.

Uz Poliju braucām ar igauņu autobusu kopā ar igauņu un lietuviešu grupu.

Izbraucām 31.martā un galapunktā - Kružlovas ģimnāzijā - nonācām **1. aprīļa** pēcpusdienā. Kružlovas ciems atrodas Polijas pašos dienvidos, pie Slovērijas robežas. Tur mūs sagaidīja silts laiks un jauki cilvēki. Skolēni centās sameklēt un sasveicināties ar visiem, kurus pazina no citiem braucieniem. Skolas sporta zālē mūs sveica direktore un projekta koordinatori, mēs izspēlējām iepazīšanās spēli, paēdām vakariņas, un skolēni devās uz ģimenēm, bet skolotāji uz lauku viesnīcu, kuras nosaukums bija "Pie vecmāmiņas Marusjas". Tā bija ne tikai viesnīca, bet arī ekskursiju vieta skolēniem, jo īpašnieki nodarbojas ar biškopību un izveidojuši nelielu eksotisko dzīvnieku zoodārzu.

2. aprīlī agri no rīta devāmies uz Veļičkas sāls raktuvēm, kur bijām interesantā pazemes ekskursijā. Domāju, ka ikviens no mums pirmo reizi nobaudīja pusdienas 130 m zem zemes. Pēc tam apskatījām Krakovu, pirmo Polijas galvaspilsētu. Pasaule ir maza, jo mūsu gids izrādījās rīdzinieks, kurš tagad dzīvo Krakovā. 2.pasaules kara laikā Krakova bija liela ebreju kopiena, gandrīz visi tika apcietināti un izmitināti geto, pēc tam nosūtīti uz nāves nometnēm. Tikai daļa paglābās, jo viņiem palīdzēja vācietis Šindlers, kurš ebreju strādniekus nodarbināja savā kara rūpnīcā, kurā kara beigās sāka ražot arī sadzīves priekšmetus - alumīnija bļodas, katlus, krūzītes, karotes. No kara gadiem palicis neliels geto sienas fragments, pie kura nolikām ziedus.

3. aprīlī braucām ekskursijā

uz slēpošanas kūrortu Zakopane un ar funikulieri uzbraucām Gubalovkas kalnā, kur pavērās jauka Mazo Tatra panorāma. Pusdienas ēdām etnogrāfiskā stilā veidotā restorānā, kur poļu tautas mūziku spēlēja lauku kapela. Pēc tam devāmies uz Bukovinas Tatranskas minerālūdens avotiem, kuri atradās padomju stila ēkā, bet ziemas dārzs, kas tur atradās, gan bija jauks. Arī minerālūdeņi garšīgi.

4.aprīlī bija skolas diena. Atkal pulcējāmies sporta zālē, kas šai skolā vienlaikus ir arī aktu zāle. Vispirms projekta dalībnieki izveidoja daudznacionālas komandas un piedalījās konkursā par visām dalībvalstīm. Tas bija grūti, bet interesanti. Pirmie uzdevumi nebija tik grūti, jo bija jāzina visu valstu prezidenti, nacionālie augi un dzīvnieki, jāsaliek kartes puzzles. Pēdējais uzdevums bija visgrūtākais, jo bija jāpazīst dažādu profesiju ievērojami cilvēki. Ne visi bija tik ļoti populāri, bija ko palauzīt galvu. Pēc tam sekoja izrāde "Sniegbaltīte", kurai gatavojāmies jau mājās. Mums bija iedalīta karalienes loma, kuru veiksmīgi spēlēja Sabīne. Katrai dalībvalstij bija kāda loma, tā ka darboties dabūja visi. Skolas diena beidzās ar volejbola sacensībām, kurās sacentās daudznacionālas komandas. Vispirms spēlēja meitenes pret skolotājiem. Mūsu valsti profesionāli pārstāvēja Skaidrīte Andževa un Sigita Balode. Mēs, pārējie, jutām līdzī. Tad zēni sacentās futbola spēlē pret skolotājiem. Te piedalījās Jānis Jēkabsons. Pašā vakarā notika koordinātu tikšanās, kuras laikā izvērtējam projektā paveikto. runājam par to, kā uzrakstīt gala atskaites, un piekritām piedalīties vēl vienā projektā, ko veidos

mūsu lietuviešu kolēģe, ilggadīga projektu vadītāja - Aldona Bindermane.

5. aprīlī braucām uz novada pašvaldību Gribovā, tikāmies ar priekšsēdētāju un Izglītības nodaļas vadītāju. Sapratām, ka poļi ļoti rūpējas par savu novadu. Skolas netiek slēgtas pat tad, ja tajās mācās tikai 40 bērni. Tiek sniegta palīdzība daudz bērnu ģimenēm, un to dara vairāk praktiskā veidā, piemēram, izremontējot māju vai kā citādi palīdzot. Priekšsēdētājs gan nezina, kā būs turpmāk, jo arī Polijā naudas līdzekļi tiek samazināti sakarā ar krīzi pasaulē.

Pēc tam devāmies ekskursijā pa Gribovu un braucām uz Krinicas akvoparku, kur divas stundas pavadījām peldoties. Vakarā kopīgi ar skolēniem, vecākiem, skolotājiem pusdienojām, atvadījāmies un devāmies mājup.

Paldies visiem projekta dalībniekiem, viņu vecākiem, skolotājiem, paldies tiem, kuri mums palīdzēja veikt mājas darbus, sagatavot dāvanas, un arī tiem, kuri palīdzēs pabeigt atskaites, kuras jūnijā nodosim Latvijas aģentūrā.

Ceru, ka tiksīmies jaunajā projektā un netrūks gribētāju savās mājās uzņemt ārzemju viesus un pēc tam pašiem piedalīties kādā braucienā!

*Teksts - Inīta Tolpežņikova,
foto - Ilona Kārklīņa, Ilze Ludāne.*

BŪVVALDES ZIŅOJUMS

Informācija par martā saņemtajiem būvniecības/būves nojaukšanas iesniegumiem - uzskaites kartēm būvniecībai Suntažu pagastā.

21.03.2011. Jānis Brūveris - slaucamo govju kūts rekonstrukcija un mēslu krātuve nekustamajā īpašumā "Dambīši";

21.03.2011. SIA "Tilbe Agro" - Lauksaimniecības nojume bez sienām, logiem un durvīm nekustamajā īpašumā "Klētis";

21.03.2011. SIA "Tilbe Agro" - Lauksaimniecības noliktava - glabātuve nekustamajā īpašumā "Klētis";

21.03.2011. SIA "Tilbe Agro" - Lauksaimniecības noliktava - glabātuve (noliktavas rekonstrukcija) nekustamajā īpašumā "Klētis";

24.03.2011. Ogres novada pašvaldības Suntažu pagasta pārvalde - Ārējā elektroapgāde īpašumam "Muižas šķūnis" nekustamajā īpašumā "Centra darbnīcas";

24.03.2011. SIA "Tilbe Agro" - Lauksaimniecības šķūnis, mašīnu un tehnikas novietne (angāra rekonstrukcija) nekustamajā īpašumā "Klētis";

25.03.2011. Patriks Melbārdis - siltumnīca nekustamajā īpašumā "Pārslas";

30.03.2011. Patriks Melbārdis - saimniecības ēkas rekonstrukcija nekustamajā īpašumā "Pārslas".

Atbalstīt būvniecības ieceri un izsniegt plānošanas un arhitektūras uzdevumu.

PASĀKUMI SUNTAŽU KULTŪRAS NAMĀ APRĪLĪ, MAIJĀ

• 1. maijā no plkst. 9⁰⁰ **pavasara stādu, lauksaimniecības ražojumu un amatnieku izstrādājumu tirgus**. Tirgošanās pēc vispārējiem tirgošanās noteikumiem. Tirgošanās nodeva no Ls 1.-

• No 3. maija kultūras namā Suntažu **mākslas skolas audzēkņu pavasara darbu izstāde**.

• 4. maijā plkst. 10⁰⁰ Suntažu **pagasta sporta un veselības diena**. Sīkāka informācija pie Ineses Gvelzes. Telefons 65037004

• 4. maijā plkst. 19⁰⁰ **dueta Normunds un Inga koncerts** "10 gadi uz skatuves". Koncertā skanēs populārākās dziesmas no šlageraptaujas, radio un TV. Ieeja koncertā Ls 2.- Būs iespēja iegādāties dueta diskus.

• 6. maijā plkst. 14⁰⁰ **Ģimeņu dienai vellīts** Suntažu vidusskolas pašdarbības kolektīvu atskaites **koncerts** "Zied mana sirds kā pienene - dzeltena, saulaina".

• 7. maijā no plkst. 11⁰⁰ - 14⁰⁰ „**Montesori radošā darbnīca**". Tēma - „Mūsu planēta Zeme”. Aicināti piedalīties bērni no 4 līdz 14 gadu vecumam. Būs interesanti un saistoši!

• 8. maijā plkst. 10⁰⁰ kolektīvs **izbraukums uz Nacionālā teātra izrādi „Latgola.lv”**.

• 14. maijā plkst. 22⁰⁰ pie Suntažu pils „**Muzeju nakts Suntažos 2**". Tikšanās ar baronu Hānenfeldu, pils ļaudīm un muzikālo apvienību „Brokastis četratā".

• 28. maijā plkst. 15⁰⁰ **Suntažu sanatorijas internātpamatskolas 50 gadu jubilejas svinības**.

SLUDINĀJUMI

JUVI ENERGY

SIA "JUVI Energy"

Elektroietaišu:
-izbūve;
-eksploatācija;
-būvuzraudzība;
-tehniko parametru mērīšana

Darba aizsardzība
Zibens aizsardzība

Mob. tālr. +371 29406512
Tālr. +371 65029210
E-pasts: juvi.energy@inbox.lv

Santehniķa pakalpojumi
Suntažos.

Tel. 29783560

*Lai domu spāni,
Smalki kā zīds,
Nes vienmēr uz varavīksni!
Lai allaž uz pleca
Saulas pilns rīts
Vērš nedienu
Zeltainā drīksnā.*

*Lai sveicina
Cīrulis mākoņos
Un purene kumeļa pēdā!
Lai Laima nes
Klēpjiem mīļumu
Un rieksta čaulā
Slēdz bēdas!*

**SVEICAM
VISUS APRĪĻA JUBILĀRUS,**
bet jo īpaši

70. gados
Georgiju Nikitovu

75. gados
Arni Magoni

80. gados
**Maigu Biku
Irēnu Krēsliņu
Lību Zauriņu**

85. gados
Mariju Ivanovu

90. gados
Valerjanu Maskalānu

Paldies
direktorei Lolitai Villerei, Jānim
Freibergam, visam Suntažu
internātpamatskolas kolektīvam,
kaimiņiem, draugiem
**par atbalstu, mammu
aizsaules ceļā aizvadot.**

Silvija Liepiņa.

*Kaut es varētu šo smilšu sauju nēst,
Bet to vairs nēst nevar,
mājs bez Tevis plauks.
(O. Vācietis)*

**Izsakām līdzjūtību mūsu Gunītei,
mīļo mammu mūžībā pavadot.**

"Mājas 2" iedzīvotāji.

*Tukša paliek lauku sēta,
Klusa paliek istabiņa.
Apklusuši mātes soļi,
Nav vairs mātes padomiņa.
(Latv. t. dz.)*

**Esam kopā ar Zigrīdu Silicku,
māmulīņu smiltājā pavadot.**

*Suntažu internātpamatskolas -
rehabilitācijas centra kolektīvs*